

## פרשת בראשית – חמישי

(יט) וַיִּקַּח לוֹ לְמֶדֶד שְׁתֵּי נָשִׁים יט וַיְנַסִּיב לִיהָ לְמֶדֶד, שְׁתֵּי נָשִׁים: שׁוֹם חֲדָא עֲדָה, וְשׁוֹם תְּנִיטָא צִלָּה:

יט"א וַיִּקַּח לוֹ לְמֶדֶד. לא הָיָה לוֹ לְפָרֵשׁ כָּל זֶה אֲלָא לְלַמְּדֵנוּ מִסּוֹף הָעֲנִין שְׁקִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִבְטַחְתּוּ שְׁאֵמַר שְׁבַעֲתִים יוֹקֵם קִין עֲמֵד לְמֶדֶד לְאַחַר שֶׁהוּלִיד בָּנִים וְעָשָׂה דוֹר שְׁבִיעִי וְהָרַג אֶת קִין זֶהוּ שְׁאֵמַר כִּי אִישׁ הָרַגְתִּי לִפְצָעִי וְגו': שְׁתֵּי נָשִׁים. כִּךְ הָיָה דִּרְכָּן שֶׁל דוֹר הַמַּבּוּל אַחַת לִפְרִיָּה וּרְבִיָּה וְאַחַת לְתַשְׁמִישׁ זֶה שֶׁהָיָה לְתַשְׁמִישׁ מִשְׁקָה כּוֹס שֶׁל עֶקְרִין (ס"א אִינוּ) כְּדִי שֶׁתַּעֲקֹר וּמִקְשָׁט כַּכֵּלָה וּמֵאֲכִילָה מַעֲדָנִים וְחִבְרָתָהּ נְזוּפָה כְּאַלְמָנָה וְזֶהוּ שֶׁפָּרֵשׁ אִיּוֹב רוּעָה עֲקָרָה לֹא תֵלֵד וְאַלְמָנָה לֹא יִיטִיב כִּמּוֹ שֶׁמִּפּוֹרֵשׁ בְּאַגְדַּת חֶלֶק. : עֲדָה: הִיא שֶׁל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה וְעַל שֵׁם שֶׁמִּגּוֹנָה עָלִיו וּמוֹסְרֵת מֵאֲצִלוֹ (ס"א מִמֵּאֲכָלוֹ) עֲדָה תִּרְגּוֹם שֶׁל סוּרָה. צִלָּה הִיא שֶׁל תַּשְׁמִישׁ עַל שֵׁם שִׁישׁוּבָת תָּמִיד בְּצִלוֹ דְּבָרֵי אַגְדָּה הֵם בְּבִרְאשִׁית רַבָּה צִלָּה: הִיא שֶׁל תַּשְׁמִישׁ עַל שֵׁם שִׁישׁוּבָת תָּמִיד בְּצִלוֹ דְּבָרֵי אַגְדָּה הֵם בְּבִרְאשִׁית רַבָּה

(כ) וַתֵּלֶד עֲדָה אֶת־יִבְל הוּא כ וַיִּלְיֵד עֲדָה, יֵת יִבְל: הָיָה אָבִי יֵשֵׁב אֶהֱל וּמִקְנָה: הוּא הָיָה רַבְּהוֹן, דִּיתְבִּי מִשְׁכָּנִין וּמְרִי בְעִיר.

יט"ב אָבִי יֵשֵׁב אֶהֱל וּמִקְנָה. הוּא הָיָה הָרֵאשׁוֹן לְרוּעֵי בְּהֵמוֹת בְּמִדְבָּרוֹת וַיּוֹשֶׁב אֶהֱלִים חֲדָשׁ כָּאֵן וְחֲדָשׁ כָּאֵן בְּשִׁבִּיל מְרַעָה צֵאֲנוּ וְכִשְׁכֻּלָּה הַמְרַעָה בְּמָקוֹם זֶה הוּלֵךְ וְתוֹקֵעַ אֶהֱלוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר. וּמִדְרַשׁ אַגְדָּה בּוֹנָה בְּתִים לַעֲבוּדַת כּוֹכְבִּים כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר סִמְלָה הַקִּנְיָאָה הַמִּקְנָה וְכֵן וְאַחֲיוֹ תוֹפֵשׁ כְּנוֹר וְעוֹגֵב לְזִמְרָה לַעֲבוּדַת כּוֹכְבִּים:

(כא) וַיִּשֶׁם אֶחָיו יוֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי כָל־תַּפֵּשׁ כְּנוֹר וְעוֹגֵב: כֹּא וְשׁוֹם אֶחֻוּהִי, יוֹבֵל: הוּא הָיָה רַבְּהוֹן, דְּכָל דְּמִנְגֵן עַל פֶּם נִבְלָא יִדְעִי זְמַר כְּנָרָא וְאַבּוּבָא.

(כב) וַצִּלָּה גַם־הוּא יִלְדָה אֶת־ תוֹבֵל קִין לְטֵשׁ כָּל־חֲרָשׁ נְחָשֶׁת וּבִרְזֵל וְאַחֻוֹת תּוֹבֵל־ קִין נַעֲמָה: כב וַצִּלָּה אֶף הִיא, יִלְיֵד יֵת תּוֹבֵל קִין הוּא הָיָה רַבְּהוֹן, דְּכָל דִּידְעִי עֲבִידַת נְחָשָׁא וּבִרְזָלָא; וְאַחֲתִיהָ דְּתוֹבֵל קִין, נַעֲמָה.

יט"ג תּוֹבֵל קִין. תּוֹבֵל אוֹמְנָתוֹ שֶׁל קִין. וְתּוֹבֵל לְשׁוֹן תְּבִלִּין תֵּבֵל וְהִתְקִין אוֹמְנָתוֹ שֶׁל קִין לַעֲשׂוֹת כְּלֵי זִיזִין לְרוֹצְחִים: לְטֵשׁ כָּל חֲרָשׁ נְחָשֶׁת וּבִרְזֵל. מִחֲדָד אוֹמְנָנוֹת נְחָשֶׁת וּבִרְזֵל כִּמּוֹ יִלְטוּשׁ עֵינָיו לִי (אִיּוֹב טז) חוֹרֵשׁ אִינוּ לְשׁוֹן פּוֹעֵל (בְּסִגּוּל) אֲלָא לְשׁוֹן פּוֹעֵל (בְּצִר") שֶׁהָרִי נִקּוּד קִמֵּץ קִטֵּן (דְּהִינּוּ בְּצִר") וְטַעַמּוֹ לְמִטָּה כְּלוֹמַר מִחֲדָד וּמִצְחָצַח כָּל כְּלֵי אוֹמְנָנוֹת נְחָשֶׁת וּבִרְזֵל: נַעֲמָה. הִיא אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל נַח בְּבִרְאשִׁית רַבָּה: